

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, jud. L. Holevițaia
Dosarul: nr.3r-613/22 (2-22169368-02-3r-06122022)

DECIZIE

19 decembrie 2022
Chișinău

mun.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ
al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Anatolie Minciuna

Judecătorii:

Ecaterina Palanciuc și Veronica Negru

examinînd, fără citarea părților, cererea de recurs înaintată de Harunjen Eduard împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 25 noiembrie 2022, la cererea reclamantului Harunjen Eduard împotriva Președintelui Republicii Moldova privind suspendarea actului administrativ individual defavorabil, până la adoptarea unei hotărâri judecătorești definitive,

CONSTATĂ :

1. La data de 18.11.2022, Harunjen Eduard, s-a adresat cu cerere de suspendare a Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1208 din 11.07.2019 ”Privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General”, până la adoptarea unei hotărâri judecătorești definitive.

În argumentarea cererii depuse, reclamantul a invocat următoarele: în fapt, prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.2495 din 08.12.2016, Harunjen Eduard a fost numit în funcția de Procuror General. La data de 09.07.2019 de către Parlamentul Republicii Moldova a fost adoptată Hotărârea nr.74 „Cu privire la constatarea neîntrunirii condițiilor de numire în funcția de Procuror General a lui Eduard Harunjen”, prin care s-a constatat că reclamantul nu întrunea condiția prevăzută la art.17 alin.(1) lit.e) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură pentru a candida la funcția de Procuror General, întrucât timp de 9 luni înainte de concurs, fiind Procuror General interimar, ar fi deținut calitatea de membru al Consiliului Superior al Procurorilor. Potrivit art.2 din numita Hotărâre, Parlamentul a decis ca „în temeiul art.57 alin.(1) lit.i) și alin.(3) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, se recomandă Președintelui Republicii Moldova emiterea decretului privind constatarea încetării raporturilor de serviciu în circumstanțe ce nu depind de voința părților în privința Procurorului General al

Republicii Moldova Eduard Harunjen în legătură cu încălcarea condiției prevăzute la art.17 alin.(l) lit.e) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură”.

Atrage atenția că, Hotărârea Parlamentului nr.74 din 09.07.2019 contravine alegațiilor înaltului for constituțional al Republicii Moldova, context în care, cu ocazia examinării sesizării (nr.146a/2016) depusă de către deputatul Grigore Cobzac la data de 12.12.2016, prin care a solicitat controlul constituționalității Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.2495-VII din 8 decembrie 2016 „Privind numirea domnului Eduard Harunjen în funcția de Procuror General”, Curtea Constituțională a adoptat Decizia nr.94 din 19.12.2016, prin care a declarat sesizarea inadmisibilă.

În special, verificând critica autorului sesizării nr.146a/2016 cu referire la dreptul Procurorului General interimar de a candida la funcția de Procuror General, Curtea Constituțională a reținut în Decizia nr.94 din 19.12.2016, citat: „ 29. Potrivit art.17 alin.(l) lit.e) din Legea cu privire la Procuratura, pentru funcția de Procuror General poate candida persoana care „în ultimele 6 luni nu a deținut calitatea de membru al Consiliului Superior al Procurorilor”. 30. Curtea reține că, în Decizia nr.87 din 22 noiembrie 2016, a statuat că Procurorul General interimar preia de drept plenitudinea competențelor Procurorului General. 31. În speță, Curtea constată că de la etapa la care funcția de Procuror General a devenit vacantă Procurorul General interimar nu a participat la nici o ședință a Consiliului Superior al Procurorilor, în calitate de membru al acestuia. 32. Curtea menționează că dl Eduard Harunjen a participat la ședințele CSP doar în calitate de candidat la funcția de Procuror General de rând cu alți candidați. 33. În același timp, Curtea reține că până la Decizia nr.87, prin care s-a menționat că, în virtutea prevederilor legale, Procurorul General interimar preia integral funcțiile titularului, decizie care a fost emisă abia la data de 22 noiembrie 2016, neparticiparea acestuia la ședințele CSP a rezultat din Hotărârile CSP nr.12-26/13 din 19 februarie 2013 și nr.234/9 din 12 martie 2013, prin care Consiliul a respins inițiativa de a-l accepta în calitate de membru de drept pe Procurorul General interimar. 34. Curtea subliniază că rațiunea normei, prin care se interzice de a candida la funcția de Procuror General persoanei care în ultimele 6 luni a deținut calitatea de membru al Consiliului Superior al Procurorilor, a fost de a evita participarea acesteia la emiterea deciziilor care ulterior ar favoriza participarea la concurs”.

Având în vedere că deciziile Curții Constituționale sunt definitive și nu pot fi atacate, acestea fiind în temeiul art.140 din Constituția RM obligatorii pentru toate autoritățile statului, este limpede de înțeles că prin adoptarea Hotărârii Parlamentului nr.74 din 09.07.2019 și sfidarea constatărilor Curții Constituționale reținute în Decizia nr.94 din 19.12.2016, au fost desconsiderate principiile și valorile unui stat democratic.

Cu alte cuvinte, votul parlamentar privind adoptarea Hotărârii nr.74 din 09.07.2019 „Cu privire la constatarea neîntrunirii condițiilor de numire în funcția de Procuror General a lui Eduard HARUNJEN”, nu este legal în raport cu dreptul intern. Această concluzie în sine este suficientă pentru a se stabili că ingerința în exercitarea de către reclamant a dreptului la respectarea vieții private nu era conformă cu legea, în sensul art.8 din Convenție, fiind subminat principiul securității raporturilor juridice, încălcându-se art.6 § 1 din Convenție.

Menționează că la baza adoptării Hotărârii Parlamentului nr.74 din 09.07.2019 a stat Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.39/2019 pentru adoptarea Declarației cu privire la recunoașterea caracterului captiv al statului Republica Moldova, prin care s-a exprimat vot de neîncredere Curții Constituționale, conducerii Procuraturii Generale și a altor structuri ale statului, declarate instrumente docile ale regimului oligarhic și s-a cerut demiterea Procurorului General.

În dezvoltarea subiectului, subliniază că la momentul adoptării Declarației cu privire la recunoașterea caracterului captiv al statului Republica Moldova, componența Curții Constituționale (declarată instrument docil al regimului oligarhic) includea următorii magistrați: Apolschii Raisa, Zaporozjan Veaceslav, Gurin Corneliu, Băieșu Aurel, Reșetnicov Artur și Poalelungi Mihai. De aceea, Parlamentul a scăpat din vedere că Decizia Curții Constituționale nr.94 din 19.12.2016, prin care s-a declarat inadmisibilă sesizarea deputatului în Parlament Grigore Cobzac privind controlul constituționalității Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.2495 din 08.12.2016 „Privind numirea domnului Eduard Harunjen în funcția de Procuror General”, a fost adoptată într-o altă componență de magistrați, și anume: Popa Victor, Băieșu Aurel, Dolea Igor și Zaporozjan Veacesav.

În același timp, legalitatea Hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor din 07.12.2016, prin care reclamantul a fost desemnat învingător al concursului pentru selectarea la funcția de Procuror General și propus Președintelui Republicii Moldova pentru a fi numit prin Decret în această funcție, a fost constatată și de către Curtea Supremă de Justiție prin Hotărârea sa din 30.03.2017.

În circumstanțele descrise, Hotărârea Parlamentului RM nr.74 din 09.07.2019 a fost adoptată în rezultatul unui abuz deliberat, fiind încălcate principiile fundamentale ale echității procedurale, consacrate la art.6 din Convenție, precum și principiile referitoare la o instanță independentă și imparțială, securitatea juridică și dreptul de a fi ascultat de o instanță instituită de lege. În același timp, constatările făcute prin art.1 și art.2 din Hotărârea Parlamentului RM nr.74 din 09.07.2019, sunt incompatibile cu cerințele de legalitate, prevăzute la art.8 din Convenția Europeană.

În consecință indică reclamantul că a perceput și percepe Hotărârea Parlamentului RM nr.74 din 09.07.2019, adoptată printr-o nerespectare evidentă a principiilor Convenției Europene menționate anterior, drept amenințare la adresa independenței sistemului organelor Procuraturii în ansamblu.

Totuși, viciul echității procedurale admis prin votul parlamentar privind adoptarea Hotărârii nr.74 din 09.07.2019 nu a fost remediat în etapa ulterioară a procedurii. Aceasta deoarece, când a emis Decretul nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard HARUNJEN din funcția de Procuror General”, Președintele RM, Igor Dodon nu a tratat această chestiune în mod corespunzător.

Subliniază reclamantul că la data adoptării Hotărârii Parlamentului nr.74 din 09.07.2019, reclamantul era internat în spital - IMSP SR ACSR, secția Cardiologie.

Indică reclamantul că, având în vedere presiunile fără precedent la care a fost supus din partea exponenților politici, care îi cereau insistent demisia cu începere din 14.06.2019, fiind însoțite de amenințări, în combinație cu atacurile deliberate asupra procurorilor din sistem, fiind amplificate de adoptarea Hotărârii Parlamentului nr.74 din 09.07.2019, la data de 10.07.2019, a decis să se externeze din spital și să formuleze o cerere de demisie.

Atrage atenția că formularea cererii de demisie a fost rezultatul exclusiv al șantajului politic, fiind depusă cvasi benevol, în considerarea stopării atacurilor exponenților politici la adresa independenței sistemului organelor Procuraturii în ansamblu.

Deoarece procedura, per ansamblu, de eliberare din funcția de Procuror General al reclamantului, a fost viciată, la data de 10 noiembrie 2022 a depus în adresa Președintelui Republicii Moldova o cerere prealabilă, prin care a solicitat: examinarea și admiterea integrală a cererii prealabile; suspendarea Decretului Președintelui RM nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard HARUNJEN din funcția de Procuror General”, până la finalizarea procedurii prealabile; constatarea nulității Decretului Președintelui RM nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard HARUNJEN din funcția de Procuror General”; anularea actului administrativ individual defavorabil - Decretului Președintelui RM nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard HARUNJEN din funcția de Procuror General”.

Deoarece termenul limită de soluționare a cererii de suspendare a Decretului Președintelui RM nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard HARUNJEN din funcția de Procuror General” a expirat, iar Președintele Republicii Moldova nu a emis o decizie în acest sens, reclamantul Harunjen Eduard consideră că este îndreptățit să înainteze către Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani o cerere până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, prin care să

solicite suspendarea Decretului Președintelui RM nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard HARUNJEN din funcția de Procuror General”, până la adoptarea unei hotărâri judecătorești definitive. Or, potrivit art.214 alin.(1), teza a II-a Cod administrativ: reclamantul poate solicita instanței de judecată competente suspendarea executării actului administrativ individual până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ dacă autoritatea publică investită cu soluționarea cererii prealabile a refuzat suspendarea sau nu a soluționat cererea de suspendare în termenul stabilit la art.172 alin.(3).

Cu referire la existența unor suspiciuni serioase și rezonabile privind legalitatea Decretului Președintelui RM nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard HARUNJEN din funcția de Procuror General”, existența acestei condiții este îndeplinită în situația în care se regăsesc argumentele juridice aparent valabile cu privire la nelegalitatea actului administrativ aflat în litigiu, suspendarea judiciară a acestuia putând interveni dacă există cel puțin un indiciu de nelegalitate. Reiterează că cererea de demisie depusă pe data de 11.07.2019 a fost rezultatul exclusiv al șantajului politic. Invocă reclamantul că, asemenea presiuni se înscriu într-un proces deliberat de afectare nu numai a independenței sale în calitate de Procuror General supus șantajului politic, dar și a integrității organului Procuraturii în general, lezând grav democrația eficientă, întrucât a fost descurajat atât reclamantul, cât și colegii săi să-și expună opinia în raport cu acuzațiile aduse, să ia decizii independente și să adopte soluții, ghidându-se de lege, nu de interese de grup.

Indică reclamantul că un rol decisiv în demiterea sa a avut-o Maia Sandu, care a și inițiat întregul proces de șantajare politică a reclamantului, expunându-l la presiuni de ordin psihologic, apelând la intimidări și creând premise de punere în funcțiune a planului de aservire a Procuraturii în exclusivitate clasei politice.

Mai menționează că, în măsura în care un Prim-ministru își permite să facă presiuni și să apeleze la tehnici de intimidare de tipul celor consemnate supra, vociferând și un scenariu prestabilit de tragere la răspundere a reclamantului, prin aceasta arogându-și calitatea de judecător, indică reclamantul că a fost constrâns să demisioneze, iar această decizie a fost luată nu pentru protecția personală a reclamantului, ci pentru a minimaliza amplitudinea presiunii puse pe întreaga Procuratură.

Întrucât cererea de demisie depusă de reclamant la data de 11.07.2019, care a stat la baza emiterii Decretului Președintelui RM nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard HARUNJEN din funcția de Procuror General”, este o manifestare de voință anulabilă, fiind semnată sub imperiul unei temeri justificate induse, fără drept, de către exponenți politici cu interese obscure, procedura, per ansamblu, de eliberare din funcția de Procuror General al reclamantului, a fost viciată, ceea ce ocazionaază nulitatea în întregul a Decretului

Președintelui RM nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard HARUNJEN din funcția de Procuror General”.

Temeinicia argumentelor în susținerea nulității Decretului Președintelui RM nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard HARUNJEN din funcția de Procuror General”, acreditează incidența la caz a indicilor temeinici de natură să pună sub semnul întrebării prezumția de legalitate a actului administrativ individual defavorabil contestat - Decretului Președintelui RM nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard HARUNJEN din funcția de Procuror General” și în atare circumstanțe, instanța de judecată urmează să suspende la această etapă actul contestat, în temeiul art.214 alin.(1), teza a II-a în coroborare cu art.172 alin.(2) Cod administrativ.

Cu referire la existența pericolului iminent de producere a unor prejudicii ireparabile prin executarea Decretului Președintelui RM nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard HARUNJEN din funcția de Procuror General”, deduce că executarea în continuare a actului administrativ contestat, prin producerea efectului declarat, va avea drept consecință cauzarea daunelor ireparabile, întrucât punerea în executare a actului administrativ individual ilegal defavorabil afectează drepturi și libertăți constituționale - dreptul la muncă, garantat de art.43 din Constituția Republicii Moldova. Astfel, în urma procedurii inechitabile introduse împotriva sa, care a avut ca rezultat eliberarea sa din funcția de Procuror General, invocă că i s-a negat dreptul la salariul, sporuri și pensia de procuror.

Astfel, instanța de judecată trebuie să ia în considerare ansamblul circumstanțelor și intereselor prezente, să pună în balanță interesul public și interesul privat și, analizând mai întâi gradul de pericol al executării în continuare a actului administrativ, adică dimensiunea pagubei iminente și măsura în care aceasta ar putea fi reparată sau nu, să verifice apoi dacă nu cumva există elemente care să pună la îndoială legalitatea actului.

Prin cererea înregistrată în cancelaria instanței judecătorești cu nr.intrare 25206 din 21.11.2022, reclamantul și-a suplimentat argumentele cererii inițiale, opinând asupra inaplicabilității prevederilor dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr.47 din 17.11.2022.

2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 25 noiembrie 2022, s-a respins ca neîntemeiată cererea reclamantului Harunjen Eduard împotriva Președintelui Republicii Moldova privind suspendarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1208 din 11.07.2019 ”Privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General”, până la adoptarea unei hotărâri judecătorești definitive.

3. La data de 28 noiembrie 2022, Harunjen Eduard a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 25 noiembrie 2022, solicitînd

instanței admiterea cererii de recurs, casarea încheierii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi decizii prin care să fie admisă cererea de suspendare a executării Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1208 din 11.07.2019 ”Privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General”, până la adoptarea unei hotărâri judecătorești definitive.

În motivarea recursului înaintat, s-a indicat că, instanța s-a expus în mod explicit asupra fondului cauzei, lucru care este inadmisibil la soluționarea cererii de suspendare a actului administrativ individual defavorabil. La fel, deduce caracterul formal și neîntemeiat al actului judecătorec contestat, astfel fiind pasibil de a fi casat integral ca fiind neîntemeiat.

În primul rând, atrage atenția instanței de recurs că prin solicitarea suspendării Decretului Președintelui RM nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard HARUNJEN din funcția de Procuror General”, până la adoptarea unei hotărâri judecătorești definitive, reclamantul nu a instigat și nici nu a urmărit o expunere a instanței asupra fondului cauzei. Altfel spus, instanța nu a fost chemată să procedeze la analiza criticilor de nelegalitate ce se vor circumscrie însăși acțiunii de contencios administrativ, ci a fost și este chemată să-și limiteze verificarea doar la acele împrejurări vădite de fapt și de drept care au capacitatea să producă o îndoială serioasă asupra prezumției de legalitate de care se bucură un act administrativ.

În contradicție cu procedura de examinare a cererii de suspendare a actelor administrative individuale defavorabile, instanța de judecată a purces la examinarea explicită a criticilor de nelegalitate a Decretului Președintelui RM nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard HARUNJEN din funcția de Procuror General”.

Motivul invocat de instanța de fond că cel de-al doilea temei de suspendare a actului administrativ individual defavorabil - pericolul iminent de producere a prejudiciilor ireparabile, este inaplicabil deoarece, este un act administrativ consumat, el a produs deja efectul prin încetarea mandatului de Procuror General al reclamantului Eduard Harunjen, ceea ce denotă lipsa temeiului de suspendare prevăzut de art.172 alin. (2) lit.b) Cod administrativ. Or, pentru a fi posibilă suspendarea actului administrativ în baza temeiului prevăzut de lit.b) alin.(2) art.172 Cod administrativ, legiuitorul prevede că urmează să existe un pericol iminent de producere a unor prejudicii ireparabile prin executarea în continuare a actului administrativ individual defavorabil. În speță, Decretul privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General nr. 1208-VIII din 11.07.2019, este deja executat, este neîntemeiat.

În replică, indică că în ceea ce privește condiția existenței pericolului iminent de producere a unor prejudicii ireparabile, cerută de art.172 alin.(2) lit.b) din Codul administrativ, aceasta este îndeplinită indiferent dacă actul administrativ este sau

nu executat (consumat), întrucât odată cu emiterea actului administrativ contestat, subsemnatul a fost eliberat din funcția de Procuror General, ceea ce a determinat implicit lipsirea sa de veniturile salariale aferente, aspect de natură a-i crea un prejudiciu material.

Mai mult ca atât, în cererea depusă la 18.11.2022, subsemnatul a motivat că punerea în executare a actului administrativ individual ilegal defavorabil i-a afectat drepturi și libertăți constituționale - dreptul la muncă, garantate de art.43 din Constituția Republicii Moldova. Astfel, în urma procedurii inechitabile introduse împotriva sa, care a avut ca rezultat eliberarea sa din funcția de Procuror General, i s-a negat dreptul la salariul, sporuri și pensia de procuror pentru o perioadă de peste 4 ani.

Dat fiind longevitatea examinării cauzelor în contencios administrativ, coroborată cu dreptul de a exercita mandatul de Procuror General până la data de 07.12.2023, există pericolul imposibilității executării unei eventuale hotărâri judecătorești adoptate în cauza dată, prin care s-ar admite acțiunea în constatare.

Pe cale de consecință, există pericolul iminent de producere a unor prejudicii ireparabile, anume prin efectul imposibilității restabilirii sale în funcția de Procuror General. Acest prejudiciu ireparabil se referă la un drept constituțional - dreptul la muncă. Or, paguba iminentă, presupune existența în cuprinsul actului vizat a unor dispoziții care, prin aducerea la îndeplinire ar produce reclamantului un prejudiciu greu sau imposibil de înlăturat în ipoteza anulării actului.

Deci, nu este de acord cu alegația instanței că, la caz, nu există un pericol iminent de producere a unor prejudicii ireparabile prin executarea în continuare a actului administrativ individual defavorabil, în special din considerentul că Decretul privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General nr.1208- VIII din 11.07.2019, este un act administrativ consumat. Or, nu există nicio normă imperativă în Codul administrativ care condiționează suspendarea actului administrativ individual defavorabil de neconsumarea acestuia.

4. La data de 15 decembrie 2022, reprezentantul Președintelui Republicii Moldova a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului ca fiind neîntemeiat, cu menținerea încheierii primei instanțe.

În motivarea referinței a invocat că, soluția primei instanțe privind respingerea cererii de suspendare a actului administrativ este justă și legală, aceasta având la bază cumulul dovezilor administrate, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, iar alegațiile recurentului prin care se încearcă a demonstra netemeinicia concluziilor invocate de prima instanță în încheierea contestată nu pot fi reținute.

Alegațiile recurentului în raport cu motivația instanței de fond, precum că instanța s-a expus explicit asupra fondului, dând apreciere criticilor de nelegalitate a actului administrativ, nu sunt plauzibile și nu pot fi admise. Or, instanța de

judecată doar a dat apreciere tuturor probelor prezentate de către participanți. Astfel, instanța de fond și-a motivat încheierea având la bază însăși argumentele și afirmațiile reclamantului privind pretensele vicii de legalitate ale actului administrativ, prezentate în cererea privind suspendarea Decretului nr.1208-VIII din 11 iulie 2019 privind eliberarea domnului Eduard HARUNJEN din funcția de Procuror General.

5. Verificând legalitatea încheierii judecătorești contestate, pe baza dosarului și a motivelor invocate în recurs, Completul de contencios administrativ, consideră recursul neîntemeiat, acesta urmînd a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de fond, din considerentele ce succed.

Conform art.242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de **15 zile de la notificarea încheierii judecătorești**, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Din analiza materialelor dosarului, Completul de contencios administrativ constată că, recursul este declarat în termenul prevăzut de lege - 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, or încheierea contestată cu recurs a fost emisă la data de 25 noiembrie 2022 (f.d.61-73), iar recursul depus la data de 28 noiembrie 2022 (f.d.98-103).

Potrivit art.191 alin.(4) Cod administrativ, Curțile de apel soluționează și cererile de apel împotriva hotărîrilor și recursurile împotriva încheierilor emise de judecătorii.

Conform art.194 alin.(1) Cod administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

Conform art.243 alin.(1) lit.b), (2) – (4) Cod administrativ, examinînd recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța respinge recursul. Instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces. Decizia prin care se soluționează recursul împotriva încheierii judecătorești se motivează în scris. După finalizarea procedurii de soluționare a recursului împotriva încheierii judecătorești, dosarul judiciar se transmite instanței competente în termen de 3 zile.

Din actele pricinii s-a stabilit că, la data de 18.11.2022, Harunjen Eduard, s-a adresat cu cerere de suspendare a Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1208 din 11.07.2019 ”Privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General”, până la adoptarea unei hotărâri judecătorești definitive.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 25 noiembrie 2022, s-a respins ca neîntemeiată cererea reclamantului Harunjen Eduard împotriva Președintelui Republicii Moldova privind suspendarea Decretului Președintelui

Republicii Moldova nr.1208 din 11.07.2019 ”Privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General”, până la adoptarea unei hotărâri judecătorești definitive.

La data de 28 noiembrie 2022, Harunjen Eduard a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 25 noiembrie 2022, solicitînd instanței admiterea cererii de recurs, casarea încheierii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi decizii prin care să fie admisă cererea de suspendare a executării Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1208 din 11.07.2019 ”Privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General”, până la adoptarea unei hotărâri judecătorești definitive.

Completul judiciar reține că, prin încheierea supusă recursului, instanța de fond a dispus respingerea cererii de suspendare a executării Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1208 din 11.07.2019 ”Privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General”, până la adoptarea unei hotărâri judecătorești definitive, pe motiv de netemeinicie.

Conform art.214 alin. (1), (2) din Codul administrativ, suspendarea executării actului administrativ individual contestat poate fi solicitată de către reclamant instanței de judecată care examinează acțiunea de contencios administrativ. *Reclamantul poate solicita instanței de judecată competente suspendarea executării actului administrativ individual pînă la înaintarea acțiunii în contencios administrativ dacă autoritatea publică investită cu soluționarea cererii prealabile a refuzat suspendarea sau nu a soluționat cererea de suspendare în termenul stabilit la art.172 alin.(3).* Instanța de judecată poate dispune suspendarea executării actului administrativ individual din motivele prevăzute la art.172 alin.(2).

Completul de judecată reține că, pentru a fi admisibilă cererea de suspendare a executării actului administrativ individual pînă la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, urmează ca, reclamantul trebuie să respecte procedura prealabilă privind suspendarea actului administrativ în termenul stabilit la art.172 alin.(3) Cod administrativ, care prevede că, *suspendarea executării actului administrativ individual defavorabil se decide de autoritatea publică competentă pentru soluționarea cererii prealabile. Decizia cu privire la suspendarea executării se ia în termen de 5 zile lucrătoare din momentul înregistrării, dacă legea nu prevede altfel.*

Potrivit materialelor cauzei rezultă că, la data de 10 noiembrie 2022, Harunjen Eduard s-a adresat Președintelui Republicii Moldova cu o cerere prealabilă prin care a solicitat: suspendarea Decretului Președintelui RM nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard HARUNJEN din funcția de Procuror General”, până la finalizarea procedurii prealabile; constatarea nulității Decretului Președintelui RM nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard

HARUNJEN din funcția de Procuror General”; anularea actului administrativ individual defavorabil - Decretul Președintelui RM nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard HARUNJEN din funcția de Procuror General” (f.d.16-23).

Completul de judecată reține că, la data de 17 noiembrie 2022 de către secretarul general al Aparatului Președintelui Republicii Moldova a fost emis răspunsul nr.2/1-06-1049 prin care a fost respinsă cererea prealabilă înaintată de Harunjen Eduard (f.d.55), însă la materialele cauzei lipsește dovada recepționării acesteia de reclamantul Harunjen Eduard.

Prin urmare se atestă că, cererea reclamantului Harunjen Eduard depusă în instanță privind suspendarea executării Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1208 din 11.07.2019 ”Privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General”, este admisibilă.

Cu privire la examinarea cererii în fond, Completul de judecată reține că, potrivit Recomandării Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei nr. (89) 8 din 13 septembrie 1989 privind protecția provizorie acordată de instanță pe probleme administrative, atunci când o instanță este sesizată cu o contestație referitoare la un act administrativ, iar instanța nu a pronunțat încă o decizie, solicitantul poate cere aceleiași instanțe sau unei alte instanțe competente să ia măsuri de protecție provizorie împotriva actului administrativ, *că în decizia privind acordarea protecției provizorii solicitantului, instanța trebuie să ia în considerare toți factorii relevanți*, inclusiv faptul că în cazul în care executarea actului administrativ este susceptibilă de a provoca daune și că acestea ar putea fi remediate cu dificultate și dacă există un caz prima-facie împotriva valabilității actului.

Din conținutul Recomandării abordate se desprinde că, măsurile de protecție provizorie dispuse de către instanța competentă pot lua forma de suspendare a executării actului administrativ, în întregime sau parțial, prin care se dispune în totalitate sau parțial restabilirea situației care a existat la momentul adoptării actului administrativ sau la orice modificare ulterioară și de impunere asupra administrației a oricărei obligații corespunzătoare, iar măsurile de protecție provizorie nu pot aduce în nici un fel atingere deciziei care urmează să fie luată de către instanța sesizată cu privire la contestarea actului administrativ.

Totodată, pentru a evita abuzurile nejustificate din partea reclamantului, judecătorului i se oferă posibilitatea de a aprecia întinderea și caracterul real, ireversibil al prejudiciului, a cărui producere iminentă este invocată de reclamant. Se mai reține că măsurile provizorii aplicate în fiecare caz separat de către instanța de judecată țin de substanța obiectului acțiunii. Instanța urmează să dispună măsura provizorie, care menține starea de fapt pe durata examinării cauzei, în circumstanțe în care în mod plauzibil există riscul unei pagube ireparabile.

Potrivit art.172 alin.(2) din Codul administrativ, motivele suspendării sînt:

a) existența unor suspiciuni serioase și rezonabile privind legalitatea actului administrativ individual defavorabil;

b) existența pericolului iminent de producere a unor prejudicii ireparabile prin executarea în continuare a actului administrativ individual defavorabil.

Astfel, prin art.172 alin. (2) Cod Administrativ, legislatorul a stabilit că actul administrativ poate fi suspendat doar în cazul confirmării incontestabile a existenței unor suspiciuni serioase și rezonabile privind legalitatea actului administrativ individual defavorabil și/sau existența pericolului iminent de producere a unor prejudicii ireparabile prin executarea în continuare a actului administrativ individual defavorabil.

În acest sens, Completul judiciar conchide că, la dispunerea suspendării actului administrativ urmează a fi constatate obligatoriu existența acelor temeieri necesare a fi întrunite, invocate prin lege.

Atât cazul bine justificat, cât și paguba a cărei iminentă producere ar fi înlăturată prin suspendarea executării actului administrativ, trebuie să fie indicate și probate în concret, nu doar afirmate prin preluarea textelor de lege, așa dar cert fiind instituită obligația probării faptului că existența acestor condiții nu se prezumă, ci trebuie dovedite de persoana lezată care a solicitat suspendarea executării actului administrativ.

Prin urmare, legiuitorul a conferit instituției procesuale de suspendare a actului administrativ - un caracter preventiv, în scopul evitării efectelor vătămătoare ale actului a cărui legalitate este pusă în discuție, scop care nu ar fi putut fi atins în ipoteza în care norma s-ar fi referit doar la o pagubă actuală. De altfel, iminența pagubei cu toate că se prezumă, trebuie și dovedită de către persoana care a solicitat suspendarea executării actului administrativ, instanța de judecată urmând să aprecieze rațional cu privire la aceasta.

Cu referire la primul temei prevăzut de legislator - existența unor suspiciuni serioase și rezonabile privind legalitatea actului defavorabil, Completul de judecată reține că, prin noțiunea de suspiciuni rezonabile privind legalitatea actului administrativ individual, se înțeleg acele circumstanțe de fapt, care ar convinge judecătorul că, actul administrativ individual ar fi ilegal, deoarece ilegalitatea propriu zisă a actului administrativ individual defavorabil, este un element de fond și se verifică doar în cadrul dezbaterilor judiciare. Acest raționament, se desprinde din faptul că, ilegalitatea actului administrativ individual, este una din condițiile cumulative de admitere a acțiunii în contestare.

În privința acestei condiții de suspendare a executării actului administrativ individual defavorabil, rezultă că ilegalitatea actului administrativ individual, vizează două dimensiuni ale legalității, opusul ilegalității fiind legalitatea procedurală (formală) și legalitatea materială.

Totodată, pentru a înlătura chiar și temporar regula executării imediate a actului administrativ, prin suspendarea acestuia, instanța nu poate aprecia discreționar, arbitrar, necesitatea unei asemenea măsuri, ci doar prin raportare la probele administrate în cauză care trebuie să ofere suficiente indicii aparente de răsturnare a prezumției de legalitate, fără a analiza pe fond conținutul actului administrativ. *Dar, probe la dosar în acest sens – lipsesc.*

Argumentul invocat de reclamant/recurent precum că, cererea privind demisia din funcția de Procuror General a fost depusă ca urmare a rezultatului exclusiv al șantajului politic și astfel fiind nevoit benevol să-și depună demisia, în vederea stopării atacurilor exponenților politici la adresa independenței sistemului organelor Procuraturii în ansamblu, Completul de judecată îl apreciază la această etapă procesuală ca înaintat prematur, or potrivit art.2 al Legii cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016, *procurorul este persoana cu funcție de demnitate publică care exercită atribuțiile Procuraturii, prevăzute de Constituție, de prezenta lege, de alte acte legislative și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, și este numit în această funcție în modul prevăzut de prezenta lege.*

Iar art.3 alin.(2) și (3) din aceeași Lege explică că, **Procuratura este independentă de puterile legislativă, executivă și judecătorească, de orice partid politic sau organizație social-politică, precum și de oricare alte instituții, organizații sau persoane. Imixtiunea în activitatea Procuraturii este interzisă.** *Procuratura cooperează cu alte autorități pentru realizarea funcțiilor prevăzute de prezenta lege. Procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.*

Completul de judecată reține la acest aspect și constatările Curții Constituționale în mai multe hotărâri, unde Curtea a reținut că, *potrivit articolului 33 alin.(1) lit.c)-e) din Legea nr.3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, independența procurorului este asigurată prin: inviolabilitatea lui; marja discreționară decizională a procurorului în exercițiul funcției, acordată prin lege; stabilirea interdicției privind imixtiunea altor persoane sau autorități în activitatea procurorului. De asemenea, articolul 34 alin.(1) din aceeași Lege stabilește că inviolabilitatea procurorului asigură garanții de protecție împotriva oricăror intervenții și imixțiuni în activitatea acestuia. De asemenea, Curtea a subliniat că o serie de instrumente juridice internaționale au stabilit și au dezvoltat principiul independenței procurorilor. Astfel, conform Liniilor directoare ale ONU privind rolul procurorilor, statele membre trebuie să se asigure că procurorii sunt apți să-și exercite atribuțiile profesionale, fără intimidări, impedimente, hărțuiri, ingerințe necorespunzătoare sau expunere nejustificată la răspundere civilă, penală sau de*

altă natură din partea altor autorități. Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a menționat în Recomandarea (2000)19 privind rolul urmăririi penale în justiția penală că: „Statele trebuie să ia măsuri corespunzătoare, astfel încât procurorii să-și poată îndeplini atribuțiile fără ingerințe nejustificate sau fără a fi expuși unei responsabilități nejustificate penale, civile sau de altă natură.” (a se vedea, mutatis mutandis, DCC nr.71 din 27 iulie 2017, § 21-23).

Prin urmare, argumentul invocat de reclamant/recurent precum că a fost șantajat politic pentru a depune cererea de demisie la aceasta etapă procesuală este prematur de a fi analizat, or acest fapt urmează a fi examinat în fond în raport cu alte probe pertinente și concludente, ce ar putea duce și la o eventuală soluție a instanței de judecată de admitere a acțiunii.

Mai mult cu atât, la aceasta etapă procesuală, Completul de judecată reține preliminar că, din conținutul cererii de demisie din funcția de Procuror General depusă de Harunjen Eduard la data de 19 iulie 2019, rezultă că motivul de bază a constituit ”agravarea stării de sănătate, ce a avut drept consecință imposibilitatea exercitării plenipotențiare a atribuțiilor funcționale”, iar art.58 alin.(1) lit.a) și (6) al Legii cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016, prevede că, procurorul, procurorul-șef și adjunctul Procurorului General sînt eliberați din funcție în cazul: a) depunerii cererii de demisie. *Procurorul General poate fi eliberat din funcție înainte de expirarea mandatului, de către Președintele Republicii, în cazurile prevăzute la alin.(1) lit.a), d), g), h), i), j), l), m) și n).* În cazurile prevăzute la alin.(1) lit.h), eliberarea din funcție a Procurorului General se face în baza unei hotărîri judecătorești irevocabile sau a unei hotărîri a Consiliului Superior al Procurorilor.

Reieșind din cele menționate supra, Completul de judecată constată că, reclamantul/recurent nu a prezentat careva probe sau argumente convingătoare care ar convinge judecătorul că, actul administrativ individual contestat la această etapă procesuală ar fi ilegal și care urmează a fi suspendat.

Deci, ca caz, anume la această etapă procesuală, potrivit argumentelor și probelor din dosar, nu se desprinde un caz prima-facie împotriva valabilității actului.

Cu referire la al doilea temei prevăzut de legislator, Completul de judecată reține că, prin cererea privind suspendarea actului contestat s-a indicat și cauzarea unor prejudicii ireparabile.

Analizînd materialele cauzei în coraport cu argumentele reclamantului/recurent invocate în vederea susținerii solicitării sale privind dispunerea suspendării actului administrativ contestat, Completul de contencios administrativ concluzionează asupra netemeinicii acestora, or, în speță, în mod prioritar solicitarea de suspendare a fost formulată fără a fi detaliată și argumentată existența pericolului iminent de producere a unor prejudicii ireparabile prin

executarea în continuare a actului administrativ individual defavorabil. Or, acest element nu a fost argumentat și nici probat în regim suficient de obiectiv și convingător, deși sarcina probațiunii în acest sens revine nemijlocit reclamantului.

Totodată, prin prisma aplicării jurisprudenței CtEDO, nu pot fi reținute afirmațiile reclamantului precum că, există probabilitatea cauzării unui prejudiciu prin sistarea activității reclamantului, or, paguba iminentă, presupune existența în cuprinsul actului vizat a unor dispoziții care, prin aducerea la îndeplinire i-ar produce reclamantului un prejudiciu greu sau imposibil de înlăturat în ipoteza anulării actului administrativ contestat.

În același context, reinterînd, pe motivele de fapt și de drept analizate mai sus -Completul judiciar reține și faptul că chiar dacă riscul este abstract, cererea cu privire la suspendarea acțiunii actului sesizat trebuie motivată convingător, nu prin simpla enumerare a unor valori fundamentale. Și aceasta deoarece, se poate recurge la asigurarea protecției provizorii în materie administrativă prin suspendarea efectului execuțional al actului administrativ, doar în condițiile în care, reclamantul justifică pertinent și concludent survenirea pagubelor iminente, ca urmare a punerii în executare a acestuia, prin analize concrete, probe exhaustive din conținutul cărora să rezulte o atare concluzie, dar și legătura de cauzalitate directă a efectului execuțional al actului administrativ contestat raportat la pretinsele prejudicii survenite, caracterizate prin imposibilitatea în reparare, ori repararea acestora cu dificultate.

Ce ține de argumentul invocat de recurent că prin nesuspendarea actului contestat va fi imposibilă restabilirea sa în funcția de Procuror General, Completul de judecată îl consideră la această etapă procesuală ca fiind neîntemeiat, or Legea expres prevede că, în cazul anulării actului prin care a fost eliberat din funcție, autoritatea competentă va restabili drepturile acestuia ce decurg din raporturile de muncă care le-a avut pînă la eliberarea din funcție.

Prin urmare, Completul judiciar conchide că, cererea de suspendare a actului administrativ, la această etapă procesuală, nu își găsește suportul de fapt și de drept, aceasta în mod just fiind respinsă de către instanța de fond.

Avînd în vedere că legiuitorul condiționează suspendarea actului administrativ contestat de existența unui caz bine justificat, cît și a iminenței producerii pagubei, întrucît eventual producerea unei pagube trebuie să fie o consecință directă a cazului bine justificat, instanța de recurs reține că, în pricină, nu s-a confirmat necesitatea suspendării actului administrativ, așa cum prin probele administrate, nu se justifică cazul de suspendare și nu denotă iminența producerii pagubei ca consecință directă a nesuspendării.

Argumentul recurentului potrivit căruia, instanța de fond nu a analizat cele expuse în cerere la luarea soluției, Completul judiciar consideră necesar a-l respinge din motivele expuse supra, or motivele din recurs sunt doar declarative.

În această ordine de idei, în accepțiunea Completului, starea de lucruri din prezenta speță și refuzul în suspendarea actului administrativ contestat nu este de natură să aducă atingere dreptului de acces liber la justiție, garantat de Constituție și nici dreptului la un proces echitabil, ocrotit de CEDO.

Astfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art.6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza *Rebait și alții contra Franței*, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Instanța de recurs accentuează că, potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza *Purcell contra Irlandei*, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat, la examinarea sumară a actelor cauzei, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Din considerentele supra-enunțate, Completul judiciar conchide netemeinicia cererii de recurs înaintată de Harujen Eduard, aceasta urmînd a fi respinsă și menținută încheierea instanței de fond, ca fiind legală și întemeiată.

În conformitate cu prevederile art.191 alin.(4), art.243 al.1 lit.b) Cod administrativ, Completul de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

D E C I D E :

Se respinge recursul declarat de Harunen Eduard.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 25 noiembrie 2022.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Anatolie Minciuna

Judecătoria
Palanciuc

Ecaterina

Veronica Negru